

Август 16(29).

Нерукотворена икона Господа Исуса Христа;
Свети Јевстатије, Други Архиепископ српски;
Преподобни Роман Ђуниски;
Преподобни Рафаило Банатски;
Свети мученик Диомид;
Преподобни Јоаким Осоговски;
Свети мученик Стамат

Нерукотворена икона Господа Исуса Христа

У оно време када Господ наш проповедаше Јеванђеље и исцељиваше сваку болест и сваки недуг на људима, беше у граду Едеси, на обали Еуфрата реке, кнез неки Авгар, сав прокажен губом. Он чу за Христа, Исцелитеља од сваке муке и болести, па посла неког живописца Ананију у Палестину с писмом Христу, у коме Авгар мољаше Господа да дође у Едесу и да га исцели од губе. У случају да Господ не могадне доћи, нареди кнез Ананији да живопише лик Његов и донесе, верујући да ће му тај лик повратити здравље. Господ одговори, да не може доћи, јер се приближаваше време Његовог страдања – узе убрус, убриса Своје лице, и на убрусу уписа се савршено пречисти лик Његов. Тај убрус предаде Господ Ананији с поруком, да ће се кнез од њега исцелити, али не сасвим, због чега ће Он њему доцније послати посланика, који ће збрисати и остатак болести његове. Примивши убрус кнез Авгар га целива, и губа спаде са свега његова тела, но остаде мало од ње на лицу његовом. Доцније апостол Тадеј проповедајући Јеванђеље дође Авгару, исцели га потајно и крсти га. Тада кнез полупа идоле, који стајаху пред капијом града, и над капијом стави онај убрус с ликом Христовим, налепљен на дрво, уоквирен у златан рам и окићен бисером. Још написа кнез испод иконе на капији: „Христе Боже, нико се не ће постидети, ко се у Тебе нада“. Доцније, један од праунука Авгарових обнови идолопоклонство. И епископ тога града дође ноћу и зазида ону икону над капијом. Векови су од тада прошли. У време цара Јустинијана нападе Персијски цар Хозрој на Едесу, и град беше у великој тескоби. Деси се тада да епископ Едески Евлавије имаде виђење Пресвете

Богородице, која му објави тајну о зазиданој и заборављеној икони. Икона би пронађена, и силом њеном војска Персијска побеђена.

Свети Јевстатије, Други Архиепископ српски

Светитељ Јевстатије II наследио је на архиепископском престолу Св. Јакова. Управљао је Српском Црквом од 1292. до 1309. године. Јевстатије је био строги подвижник и ревностан пастир у управљању црквом. За време архиепископа Јевстатија II, као и његових двојице претходника, дошло је до наглог успона и ширења српске средњовековне државе 1282. Освојено је Скопље (где ће се пренети престоница Србије), оба Полога, Овче Поље, Злетово, Пијенац, Кичево, Дебар. На северу је освојено Браничево, Видин (1290). Године 1299. у Солуну је прослављена и свадба краља Милутина и Симониде, кћерке византијског цара Андроника II. Освојене земље на северу од Охрида, Штипа и Прилепа, дате су српском краљу као мираз. Србија је била једна од најјачих и најбогатијих (сребром, златом, храном) земаља Балкана и Европе. За његово време Српска Црква се увећала за три епископије: Звечанску, Лимску и Скопску. Обновио је манастир Жичу који је био разорен у нападу Кумана. Поживевши богоугодно, мирно се упокојио у Господу 16. августа 1309. године. Одмах по представљењу почео је бити поштован као светитељ. Црква га слави 16. августа.

Преподобни Роман Ђуниски

Велики чудотворац; свете мошти му почивају у манастиру светог Романа, у лепој шумовитој ували на путу између Ражња и Ђуниса, на домаку Јужне Мораве. Живео и делао на двеста година пре Немањића. Велики светитељ и просветитељ тога Српскога краја. Народ се куне у том крају: „Светога ми Романа“. И дан дањи тамо се исцељују тешки болесници, нарочито умоболници и бесомучници. Манастир Св. Романа код Ђуниса подигао је свети кнез Лазар.

Преподобни Рафаило Банатски

Родом Србин. Подвизавао се у манастиру Хиландару. Овај манастир у то време имао је више својих метоха по српским земљама, међу њима и један на подручју данашњег Зрењанина. У тај метох је, по неком манастирском послушању, братство Хиландара послало

јеромонаха Рафаила. Ту Свети Рафаило настави да живи строги подвижнички живот, и то не само у вршењу наложеног му манастирског послушања, него и у свим богоугодним подвизима монашког живота, особито у подвигу молитве и поста. Живео је у малој колиби направљеној од обичне трске, у којој се мирно преставио Господу. Његове мошти пројавише се чудотворним, због чега многи народ долази на његов гроб. Свети Рафаило Банатски је живео у XVI и XVII веку.

Свети мученик Диомид

Лекар из Тарса, од знаменита рода. Лечећи народ учио га вери Христовој. Цар Диоклецијан нареди те му главу одсекоше у Никеји 298 год. Они који му одсекоше главу и донеше цару ослепише, а када главу вратише к телу и помолише се, оздравише.

Преподобни Јоаким Осоговски

Подвизавао се у другој половини XI века у планини Осоговској на месту званом Сарандопор, у једној пећини. На томе месту доцније подигне цркву један други подвижник, Теодор са Овчег Поља, коме сена сну јавио св. Јоаким. Многа чудеса кроз векове догађала су се од моштију преп. Јоакима, а и данас догађају.

Свети мученик Стамат

Сељак, родом од Волоса у Тесалији. Када неки нечовечни ага скупљаше од народа царске данке, и веома злостављаше народ, пође Стамат с неколико другова у Цариград, да се тамо жале везиру. Но својим оштрим оптужбама аге Стамат се замери великашима султановим, и ови га ухапсе. Најпре га хтедоше ласкањем потурчити обећавајући му богатство, славу и чест. На то мученик узвикну: „моје богатство, слава и чест, то је Христос мој!“ Тада га Турци мучише и најзад пред Светом Софијом посекоше 1680 год. Тако се овај војник Христов увенча венцем мученичким.